

THE UNIVERSITY
OF QUEENSLAND
AUSTRALIA

Australian Government
Department of Foreign Affairs and Trade

กรอบการทำงานของสหประชาชาติในการวิเคราะห์
อาชญากรรมทำลายล้างชีวิตมนุษย์จำนวนมาก:
เครื่องมือในการป้องกันการฆ่าล้างล้างจำนวนมาก
(The UN Framework of Analysis for Atrocity Crimes:
A Tool for Atrocity Prevention)

ดร. ปราณี ทิพย์รัตน์

แปลและเรียบเรียง

วันพฤหัสบดีที่ 30 มีนาคม 2560

โรงแรมอนันตรา ถนนราชดำริ กรุงเทพฯ

*สงวนลิขสิทธิ์ ใช้ประกอบการเสวนาวิชาการระดับชาติว่าด้วยแนวทางยับยั้งและป้องกันอาชญากรรมต่อมวลมนุษยชาติ : พิจารณา
ปทัสถาน R2P ในบริบทของไทย ห้ามเผยแพร่และอ้างอิงโดยไม่ได้รับอนุญาต ดร. ปราณี ทิพย์รัตน์ ผู้แปลและเรียบเรียง

กรอบการทำงานของสหประชาชาติในการวิเคราะห์อาชญากรรม

การทำลายล้างชีวิตมนุษย์จำนวนมาก:

เครื่องมือในการป้องกันการฆ่าล้างจำนวนมาก

(The UN Framework of Analysis for Atrocity Crimes:
A Tool for Atrocity Prevention)¹

ดร. ปราณี ทิพย์รัตน์ แปลและเรียบเรียง*

1. กรอบการทำงานของสหประชาชาติในการวิเคราะห์อาชญากรรมทำลายล้างชีวิตมนุษย์จำนวนมากคืออะไร?

กรอบการวิเคราะห์คือเครื่องมือเพื่อ:

- ใช้ในการประเมินความเสี่ยงอันจะนำไปสู่การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ การชำระล้างชาติพันธุ์ อาชญากรรมสงคราม และอาชญากรรมต่อมวลมนุษยชาติทั้งหลาย
- เพื่อช่วยให้สามารถระบุประเทศที่อยู่ในความเสี่ยงสูงที่จะเกิดอาชญากรรมสี่ประเภทข้างต้น และเพื่อให้สามารถป้องกันการเกิดอาชญากรรมดังกล่าวได้อย่างทันการณ์
- เพื่อที่รัฐบาลและผู้ที่มีบทบาททั้งในระดับรัฐ ระดับภูมิภาค และระดับระหว่างประเทศจะได้ใช้เครื่องมือนี้ในการป้องกันมิให้เกิดอาชญากรรมดังกล่าว และเป็นการแสดงถึงการทำหน้าที่ในการปกป้องประชาชนของตนจากอาชญากรรมข้างต้นตามที่ระบุไว้ในหลักการความรับผิดชอบเพื่อการปกป้อง (R2P)

คำตอบคือ มี อย่างแน่นอน พันธกรณีทางกฎหมายในการป้องกันมิให้เกิดอาชญากรรมทั้ง 4 ประเภทข้างต้นและในการปกป้องพลเมืองจากอาชญากรรมดังกล่าวปรากฏอยู่ใน

- กฎหมายระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน และกฎหมายมนุษยธรรม
- กฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ
- อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการป้องกันและการลงโทษอาชญากรรมอันเกิดจากการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์

2. ความรับผิดชอบในการป้องกันมิให้เกิดอาชญากรรมต่อมวลมนุษยชาตินี้มีกรอบทางกฎหมายรองรับหรือไม่?

3. ใครคือผู้ตกเป็นเหยื่อจากอาชญากรรมอันร้ายแรงเหล่านี้?

ผู้เคราะห์ร้าย/เหยื่อที่ได้รับผลกระทบจากอาชญากรรมทั้ง 4 ประเภทข้างต้น จะมีความแตกต่างกันไป ดังนี้

- ผู้ที่เป็นเหยื่อจากอาชญากรรมการทำลายล้างเผ่าพันธุ์ (“กลุ่มที่ต้องได้รับความคุ้มครอง”) นั้น ตกเป็นเป้าหมายของการทำลายล้างเพราะเขาเหล่านั้นเป็นสมาชิกของกลุ่มศาสนา กลุ่มเชื้อชาติ หรือ กลุ่มลัทธิ
- ผู้เคราะห์ร้าย/เหยื่อจากอาชญากรรมต่อมวลมนุษยชาติถูกกระทำอันเนื่องมาจากการที่เขาเหล่านั้นเป็นส่วนหนึ่งของการมุ่งโจมตีอย่างเป็นระบบและกว้างขวางต่อ “ประชาชนที่เป็นพลเรือน”
- ผู้ที่เป็นเหยื่อจากอาชญากรรมสงครามก็คือ “ผู้ที่ได้รับการคุ้มครองภายใต้กฎหมายมนุษยธรรม” และ “ผู้ที่มิได้มีส่วนร่วมในการเป็นคู่ขัดแย้งในสงคราม” เช่น ผู้ที่ได้รับการคุ้มครองภายใต้อนุสัญญาเจนีวา 4 ฉบับในปี ค.ศ. 1949 และพิธีสารเพิ่มเติมฉบับที่ 1 ปี ค.ศ. 1977

**อย่างไรก็ดี เนื่องจากกรณีการชำระล้างชาติพันธุ์ (Ethnic Cleansing) นั้นมิได้มีการให้คำจำกัดความที่มีลักษณะเฉพาะในทางกฎหมาย แต่ถือเป็นอาชญากรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับการสังหารและการทำลายล้างเช่นกัน ด้วยเหตุนี้ ผู้เคราะห์ร้ายจากอาชญากรรมประเภทนี้จึงถูกนับรวมไว้ในการวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงอันอาจนำไปสู่อาชญากรรมร้ายแรงข้างต้นด้วย

4. ที่ปรึกษาพิเศษด้านการป้องกันการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์และหลักการ

ความรับผิดชอบในการปกป้องของสหประชาชาติ

มีบทบาทอย่างไร?

แม้ว่าบทบาทของที่ปรึกษาพิเศษของเลขาธิการสหประชาชาติทั้ง 2 ตำแหน่งจะมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน แต่ที่ปรึกษาทั้ง 2 ตำแหน่งนี้มีเป้าหมายร่วมกันและใช้ทรัพยากรหลายด้านร่วมกัน ดังนี้

ที่ปรึกษาด้านการป้องกันมิให้เกิดการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ปฏิบัติหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวกับกลไกในการเตือนภัยล่วงหน้าเพื่อแจ้งให้เลขาธิการสหประชาชาติรับทราบถึงความเสี่ยงที่จะเกิดการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ เพื่อให้เลขาธิการสหประชาชาติจะได้ระดมกำลังจากผู้มีบทบาทในภาคส่วนต่างๆ ให้ใช้มาตรการในการป้องกันและเฝ้าระวังล่วงหน้า

ที่ปรึกษาทั้งสองฝ่ายมีอำนาจร่วมกันและทำงานร่วมกันในการสนับสนุนความพยายามทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ เพื่อที่จะปกป้องประชาชนจากการฆ่าล้างจำนวนมหาศาลดังกล่าว นอกจากนี้ สำนักงานนี้ยังทำหน้าที่รวบรวมข้อมูล ประเมินภัยคุกคาม อันอาจจะก่อให้เกิดอาชญากรรมร้ายแรง ตลอดจนวิเคราะห์สาเหตุ/แรงกระตุ้นที่จะนำไปสู่อาชญากรรมดังกล่าวทั่วโลกด้วย

ที่ปรึกษาพิเศษด้านความรับผิดชอบในการปกป้อง (Responsibility to Protect) ปฏิบัติงานในด้านการพัฒนาและการนำเอาหลักการและบรรทัดฐาน R2P ไปใช้ปฏิบัติได้อย่างจริงจัง ตลอดจนระดมแนวร่วมจากตัวแสดงทั้งในระดับชาติและระหว่างประเทศในการปกป้องประชาชนจากอาชญากรรมทั้ง 4 ประเภท

5. เราจะใช้กรอบในการวิเคราะห์ของสหประชาชาตินี้ อย่างไร?

กรอบในการวิเคราะห์ของสหประชาชาติได้ระบุปัจจัยเสี่ยง 14 ประการอันจะนำไปสู่อาชญากรรมร้ายแรง 4 ประเภท โดยแต่ละปัจจัยก็ยังประกอบไปด้วยตัวชี้วัดอีกจำนวนหนึ่ง โดยกรอบดังกล่าวมีไว้เพื่อใช้เป็น “แนวทางในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล” ที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมร้ายแรง โดยจำแนกปัจจัยเสี่ยงเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ปัจจัยเสี่ยงทั่วไป (Common Risk Factors) ซึ่งหมายถึงปัจจัยเสี่ยงที่อาจนำไปสู่การก่ออาชญากรรมร้ายแรงทั่วไป ขณะที่ ปัจจัยเสี่ยงเฉพาะ (Special Risk Factors) นั้นจะกำหนดปัจจัยที่นำไปสู่การก่ออาชญากรรมเฉพาะอันได้แก่ การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ อาชญากรรมต่อมวลมนุษยชาติ อาชญากรรมสงคราม (ขณะที่ปัจจัยเสี่ยงในส่วนของการชำระล้างชาติพันธุ์นั้นถูกจัดรวมอยู่ในอาชญากรรมร้ายแรงอื่นๆ) ยังมีปัจจัยเสี่ยงและตัวชี้วัดจำนวนมากเท่าใด โอกาสของการเกิดอาชญากรรมร้ายแรงทั้ง 4 ประเภทก็จะมีความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นมากตามไปด้วย อย่างไรก็ตาม ความเสี่ยงสูงสุดอาจเกิดขึ้นได้เช่นกัน แม้จะมีได้ปรากฏตัวชี้วัดทุกตัว ณ เวลาใดเวลาหนึ่งพร้อมๆ กัน เพราะปัจจัยเสี่ยงและตัวชี้วัดนั้น มิได้มีการจัดวางตามความสำคัญของแต่ละปัจจัย หากแต่ต้องพิจารณาประกอบควบคู่ไปกับสถานการณ์ทางสังคม การเมือง ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่ด้วย

ปัจจัยเสี่ยง (Risk Factors)

ปัจจัยเสี่ยงทั่วไป (Common Risk Factors)

- 1 สถานการณ์ความขัดแย้งทางอาวุธ หรือรูปแบบอื่นใดของความไร้เสถียรภาพ
- 2 การมีประวัติของการละเมิดสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศและกฎหมายมนุษยธรรมอย่างร้ายแรง
- 3 ความเปราะบางอ่อนแอของโครงสร้างของรัฐ
- 4 แรงจูงใจหรือแรงกระตุ้น
- 5 ความสามารถในการก่ออาชญากรรมต่อพลมนุษยชาติ
- 6 การปราศจากปัจจัยที่ช่วยบรรเทาสถานการณ์
- 7 สถานการณ์ที่ส่งเสริมให้เกิดอาชญากรรมหรือการเตรียมการเพื่อลงมือก่ออาชญากรรม
- 8 ปัจจัยที่เป็นตัวจุดชนวนให้เกิดอาชญากรรม

ปัจจัยเสี่ยงจำเพาะ (Special Risk Factors)

- 9 ความตึงเครียดระหว่างกลุ่มหรือรูปแบบของการเลือกปฏิบัติต่อกลุ่มที่ได้รับการคุ้มครอง (Protected Group)
- 10 สัญญาณที่แสดงถึงเจตนาที่จะทำลายบางส่วนหรือทั้งหมดของกลุ่มที่ได้รับการคุ้มครอง
- 11 สัญญาณของการโจมตีอย่างเป็นระบบและกว้างขวางต่อกลุ่มประชากรที่เป็นพลเรือน
- 12 สัญญาณของการวางแผนหรือนโยบายที่จะโจมตีประชากรที่เป็นพลเรือนกลุ่มต่างๆ
- 13 ภัยคุกคามอย่างร้ายแรงต่อผู้ที่ได้รับการคุ้มครองภายใต้กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ
- 14 ภัยคุกคามร้ายแรงต่อปฏิบัติการเพื่อมนุษยธรรมและปฏิบัติการรักษาสันติภาพ

6. ทำไมการป้องกันอาชญากรรมร้ายแรงทั้ง 4 ประเภทจึงมีความสำคัญ?

ประการแรก การป้องกันมิให้เกิดการฆ่าล้างจำนวนมหาศาลถือเป็นการรักษาชีวิตมนุษย์ และเป็นการป้องกันมิให้เกิดความทุกข์ยากในหมู่ประชาชน ทั้งนี้เพราะอาชญากรรมในลักษณะนี้ มักจะก่อให้เกิดความตระหนก ความหวาดกลัว และภัยคุกคามต่อชีวิตมนุษย์ในขอบเขตที่กว้างขวาง ด้วยเหตุนี้ การป้องกันมิให้เกิดอาชญากรรมดังกล่าวจึงเท่ากับเป็นการรักษาชีวิตของผู้ที่อาจตกเป็น ผู้เคราะห์ร้าย จากความทุกข์ทรมานแสนสาหัสในทางกายภาพ สังคม และจิตวิทยา นอกจากนี้ การ ป้องกันมิให้เกิดอาชญากรรมทั้ง 4 ประเภทยังเป็นการช่วยประหยัดทรัพยากร เนื่องจาก **การให้การ สนับสนุนทั้งทางการเงินและทรัพยากรที่ทุ่มเทไปในการป้องกันอาชญากรรมที่ร้ายแรงนี้ มี ค่าใช้จ่ายที่ต่ำกว่าการส่งกำลังเข้าไปเพื่อแทรกแซงเพื่อยุติอาชญากรรมทั้ง 4 ประเภท** หรือแม้แต่การ **ที่จะต้องเสียค่าใช้จ่ายไปในกระบวนการฟื้นฟู และสร้างสังคมใหม่** หลังจากการแทรกแซงแล้ว

อาชญากรรมการทำลายล้างชีวิตผู้คนจำนวนมหาศาลนี้มักจะเกิดขึ้นในประเทศที่เผชิญกับ ความไร้เสถียรภาพหรือวิกฤติทางการเมือง ด้วยเหตุนี้ มาตรการที่ใช้ในการป้องกันมิให้เกิด อาชญากรรมดังกล่าวจึงต้องประกอบด้วย การดำเนินงานในการส่งเสริมสันติภาพและความสงบสุข รวมทั้งเสถียรภาพของประเทศด้วย ซึ่งหากทำได้ดังกล่าวก็นับเท่ากับการช่วยส่งเสริมให้เกิด เสถียรภาพ สันติภาพ และความมั่นคง ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับระหว่างประเทศด้วยเช่นกัน

7. ข้อท้าทายต่อการนำเอากรอบการวิเคราะห์และการนำเอาเครื่องมือในการป้องกัน อาชญากรรมร้ายแรงทั้ง 4 ประเภทของสหประชาชาติไปใช้ในทางปฏิบัติ

กรอบการวิเคราะห์ในการป้องกันอาชญากรรมร้ายแรงต่อมวลมนุษยชาติของสหประชาชาตินั้นต้องเผชิญกับข้อท้าทายเช่นเดียวกับเครื่องมืออื่นๆ เมื่อนำมาใช้ในทางปฏิบัติในการป้องกันมิให้เกิดอาชญากรรมดังกล่าว อันได้แก่

- การให้ความสำคัญกับการตอบสนองต่อความขัดแย้งและอาชญากรรมร้ายแรงที่เกิดขึ้นมากกว่าที่จะเน้นไปที่การป้องกันความขัดแย้งและอาชญากรรม ประเด็นนี้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำเล่าและเกือบตลอดเวลา
- การขาดเจตนาารมณ์ทางการเมือง (Political Will) และภาวะผู้นำ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ดำเนินการในการป้องกันอาชญากรรมร้ายแรงข้างต้น
- การเข้าถึงและการจัดสรรทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดที่จะสามารถนำไปใช้ในการเสริมสร้างมาตรการป้องกัน ในฐานะที่เป็นส่วนสำคัญของยุทธศาสตร์ระยะยาวในการป้องกันอาชญากรรมต่อมวลมนุษยชาติ
- ความอ่อนไหวของรัฐในการที่จะยอมรับว่ามีปัจจัยเสี่ยงหรือมีตัวชี้วัดอันอาจนำไปสู่อาชญากรรมร้ายแรงภายในเขตแดนของตน
- การเข้าถึงข้อมูลที่เชื่อถือได้ในพื้นที่หรือในประเทศที่ปรากฏปัจจัยเสี่ยงต่างๆ ซึ่งส่งผลต่อการประเมินสถานการณ์ ตลอดจนการใช้มาตรการในการรับมือกับปัญหาดังกล่าวอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

ปัจจัยเสี่ยงทั่วไป

1. สถานการณ์ความขัดแย้งทางอาวุธหรือรูปแบบอื่นใดของความไร้เสถียรภาพ

ตัวชี้วัด	
1.1	ความขัดแย้งทางอาวุธทั้งในระดับระหว่างประเทศและที่ไม่ใช่ระดับระหว่างประเทศ
1.2	วิกฤตการณ์ด้านความมั่นคงอันอาจเกิดจากการถอนตัวจากความตกลงสันติภาพ การสู้รบในประเทศเพื่อนบ้าน ภัยคุกคามจากการแทรกแซงจากภายนอก หรือภัยคุกคามจากการก่อการร้าย
1.3	วิกฤตด้านมนุษยธรรมหรือการเกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน อันได้แก่ภัยพิบัติทางธรรมชาติ หรือการเกิดโรคระบาดร้ายแรง
1.4	ความไร้เสถียรภาพทางการเมืองอันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลอย่างกะทันหัน หรือการเปลี่ยนรัฐบาลอย่างไม่ปกติ หรือมีการเปลี่ยนถ่ายอำนาจอย่างไม่ปกติ
1.5	ความไร้เสถียรภาพทางการเมืองอันเป็นผลมาจากการช่วงชิงอำนาจ หรือการขยายตัวของกลุ่มชาตินิยม หรือการขยายตัวของขบวนการต่อต้านหัวรุนแรงและคิดอาวุธ
1.6	ความตึงเครียดทางการเมืองอันเป็นผลมาจากรัฐบาลเผด็จการ หรือการปราบปราม การกดขี่ทางการเมืองอย่างรุนแรง
1.7	ความไร้เสถียรภาพทางเศรษฐกิจอันเป็นผลมาจากสภาวะการขาดแคลนทรัพยากร หรือความขัดแย้งในเรื่องการใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัด
1.8	ความไร้เสถียรภาพทางเศรษฐกิจอันเป็นผลมาจากวิกฤตการณ์ร้ายแรงทางเศรษฐกิจในระดับชาติ
1.9	ความไร้เสถียรภาพทางเศรษฐกิจอันเนื่องมาจากภาวะความยากจนอย่างแสนสาหัส ภาวะการว่างงานจำนวนมาก หรือช่องว่างทางรายได้ในหมู่ประชาชนที่ขยายกว้างขึ้นเรื่อยๆ
1.10	ความไร้เสถียรภาพทางสังคมอันเป็นผลมาจากการต่อต้านหรือการประท้วงของประชาชนต่อนโยบายรัฐ

1.11	ความรู้เสถียรภาพทางสังคมอันเป็นผลจากการกีดกันหรือความตึงเครียดในประเด็นเรื่อง “อัตลักษณ์” การรับรู้และการมองอัตลักษณ์ที่แตกต่างในลักษณะที่สุดโตรงและรุนแรง
------	--

2. การมีประวัติการละเมิดสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศและการละเมิดกฎหมาย

มนุษยธรรม

อย่างร้ายแรง

ตัวชี้วัด	
2.1	การจำกัดการใช้หรือการละเมิดกฎหมายสิทธิมนุษยชนและกฎหมายมนุษยธรรมอย่างร้ายแรงทั้งในอดีตและปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การละเมิดสิทธิมนุษยชนที่มุ่งเจาะจงไปยังกลุ่มที่ได้รับการปกป้อง (Protected Group) เป็นการเฉพาะ หรือมุ่งจำกัดสิทธิมนุษยชนของปัจเจกหรือประชาชนทั่วไปอย่างต่อเนื่องและอย่างเป็นแบบแผน
2.2	การกระทำในอดีตในลักษณะของการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ อาชญากรรมต่อมวลมนุษยชาติ อาชญากรรมสงคราม และการกระทำอื่นใดที่ก่อให้เกิดอาชญากรรมดังกล่าว
2.3	นโยบายหรือแนวปฏิบัติใดๆ ที่ไม่นำผู้ที่ฝ่าฝืนหรือละเมิดกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศหรือกฎหมายมนุษยธรรมมาลงโทษ รวมถึงการนิ่งเฉยต่อการกระทำที่เป็นอาชญากรรมต่อมวลมนุษยชาติในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งนิ่งเฉยต่อปัจจัยที่นำไปสู่การกระทำความผิดด้วย
2.4	การนิ่งเฉย ไม่เต็มใจ และการปฏิเสธที่จะใช้ทรัพยากรทั้งหลายเท่าที่จะทำได้ในการหยุดยั้งการละเมิดกฎหมายสิทธิมนุษยชน และกฎหมายมนุษยธรรม ที่มีการวางแผนเตรียมการ และคาดการณ์ว่าจะเกิดขึ้น
2.5	การให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่องต่อกลุ่มต่างๆ ที่ถูกกล่าวหาว่ามีส่วนร่วมในการละเมิดกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศอย่างร้ายแรง ตลอดจนการไม่ประณามการกระทำความผิด
2.6	การอ้างความชอบธรรม และการให้ข้อมูลที่เป็นอคติ ตลอดจนการปฏิเสธว่ามีกร

	ละเมิดกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศและกฎหมายมนุษยธรรมอย่างร้ายแรง ตลอดจนการให้ข้อมูลที่ไม่เป็นความจริงในส่วนที่เกี่ยวกับอาชญากรรมร้ายแรงทั้งหมด
2.7	การขาดกระบวนการป้องปราม หรือการทำให้กระบวนการป้องปรามและกระบวนการยุติธรรมในช่วงเปลี่ยนผ่านกลายเป็นประเด็นทางการเมือง ภายหลังจากความขัดแย้งยุติลง
2.8	การขาดความน่าเชื่อถือและความไว้วางใจอย่างแพร่หลายและกว้างขวางในสถาบัน/กลไกต่างๆ ของรัฐ หรือการขาดความไว้นับถือใจระหว่างกลุ่มต่างๆ อันเป็นผลมาจากการไม่นำผู้กระทำความผิด/ผู้ละเมิดสิทธิมนุษยชนมาลงโทษตามกระบวนการยุติธรรม

3. ความเปราะบางของโครงสร้างรัฐ

ตัวชี้วัด	
3.1	กรอบกฎหมายในระดับชาติที่มีได้ให้ความคุ้มครองอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งรวมถึงการไม่ให้สัตยาบันและการบัญญัติกฎหมายลูกเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายและสนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน และกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศทั้งหมด
3.2	การที่สถาบันในระดับชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันตุลาการ หน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมาย และสถาบันสิทธิมนุษยชนทั้งหลายขาดทรัพยากรและการอบรมทางวิชาการ ตลอดจนตัวแทนที่เพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่
3.3	การไร้ซึ่งสถาบันตุลาการที่เป็นอิสระและเป็นกลาง
3.4	การไร้ซึ่งการควบคุมกองกำลังความมั่นคงอย่างมีประสิทธิภาพโดยฝ่ายพลเรือน
3.5	การมีการคอร์รัปชันในระดับสูงและการขาดการตรวจสอบอย่างมีประสิทธิภาพ
3.6	การปราศจากซึ่งกลไกที่ทำหน้าที่ในการตรวจสอบและรับผิดชอบทั้งภายในและภายนอก ซึ่งหมายรวมถึง กลไกหรือสถาบันที่ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจะสามารถเรียกร้องความเป็นธรรมและการชดเชยค่าเสียหายได้

3.7	การขาดความรู้ ตลอดจนการฝึกอบรมในส่วนที่เกี่ยวกับกฎหมายระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนและกฎหมายระหว่างประเทศด้านมนุษยธรรมในหน่วยงานทหาร กองกำลังติดอาวุธที่ไม่ใช่รัฐ และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
3.8	การขาดความสามารถในการให้หลักประกันว่า วิธีการและเครื่องมือในการทำสงครามนั้นจะต้องสอดคล้อง/หรือไม่ขัดกับมาตรฐานสากลด้านมนุษยธรรมระหว่างประเทศ
3.9	การขาดทรัพยากรที่จะใช้ในการปฏิรูปหรือการสร้างสถาบันทั้งในระดับภูมิภาคและระดับระหว่างประเทศ ตลอดจนการขาดการสนับสนุนด้านทรัพยากร
3.10	การมีทรัพยากรที่ไม่เพียงพอในการนำเอามาตรการต่างๆที่จะใช้ในการปกป้องคุ้มครองพลเมืองไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. แรงจูงใจหรือแรงกระตุ้น

ตัวชี้วัด	
4.1	แรงจูงใจทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหมู่ผู้ที่มีเป้าหมายในการขึ้นสู่อำนาจหรือทำให้อำนาจที่มีอยู่เข้มแข็งยิ่งขึ้น
4.2	ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ อันได้แก่ ผลประโยชน์ในด้านการปกป้องประโยชน์สุขของกลุ่มผู้นำหรือกลุ่มอสังคัมภ์บางกลุ่ม การควบคุมผลประโยชน์อันเกิดจากการกระจายทรัพยากรของรัฐ
4.3	ผลประโยชน์ทางทหารหรือทางยุทธศาสตร์ อันได้แก่ การปกป้องหรือการเข้ายึดครองดินแดนหรือทรัพยากร
4.4	ผลประโยชน์อื่นๆ อันได้แก่แรงจูงใจในการยินยอมให้มีการสร้างพื้นที่เพื่อให้เกิดความกลมเกลียวหรือมีอัตลักษณ์เดียวกัน
4.5	ภัยคุกคามทั้งที่เป็นภัยคุกคามแท้จริงหรือคาดว่าจะเป็ภัยคุกคามจากกลุ่มที่ได้รับการคุ้มครองหรือจากประชากร บังเอิญบุคคล ซึ่งผู้ที่ทำการละเมิดสิทธิมนุษยชน เชื่อว่ากลุ่มคนเหล่านี้จะเป็นภัยคุกคามต่อผลประโยชน์ของกลุ่มตน ซึ่งหมายรวมถึงการมอง

	ว่า กลุ่มคนดังกล่าวปราศจากความจงรักภักดีต่อกลุ่มตนด้วย
4.6	การมองว่าสมาชิกของกลุ่มที่ได้รับการปกป้อง หรือปัจเจกบุคคล หรือประชาชนบางส่วนให้การสนับสนุนกลุ่มต่อต้าน
4.7	การมีอุดมการณ์ ลัทธิความเชื่อว่าการที่กลุ่มคนที่มีอัตลักษณ์เฉพาะบางกลุ่มมีความเหนือกว่ากลุ่มอื่นๆ
4.8	การทำให้ความทุกข์ยากในอดีต ความตึงเครียดและการที่ไม่ต้องรับโทษ (Impunity) อันเกิดจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนกลายเป็นประเด็นทางการเมือง
4.9	การมีความหวาดกลัวทางสังคม (Social Trauma) อันเป็นผลมาจาก เหตุการณ์ในอดีต เป็นการสร้างความรุนแรงซึ่งมิได้รับการจัดการหรือเยียวยา ซึ่งนำไปสู่ความรู้สึกสูญเสีย การไม่ได้รับความเป็นธรรม อันจะก่อให้เกิดความรู้สึกที่อยากจะแก้แค้น

5. ความสามารถในการก่ออาชญากรรมต่อมวลมนุษยชาติ

ตัวชี้วัด	
5.1	การมีบุคลากร อาวุธยุทโธปกรณ์ ทรัพยากรทางการเงินทั้งของรัฐและเอกชนเพียงพอที่จะจัดซื้อจัดหาอาวุธและการจ้างบุคลากรดังกล่าว
5.2	มีความสามารถในการขนย้ายบุคลากร และกระจายอาวุธยุทโธปกรณ์ต่างๆ
5.3	การมีความสามารถที่จะส่งเสริม สนับสนุน และเกณฑ์ผู้สนับสนุนจำนวนมากในหมู่ประชากร หรือจากกลุ่มต่างๆ รวมทั้งมีเครื่องมือในการระดมกำลังเหล่านั้นด้วย
5.4	การมีวัฒนธรรมของการเชื่อฟังต่อผู้ที่มีอำนาจและวัฒนธรรมของการปฏิบัติตามกลุ่มอย่างเหนียวแน่น
5.5	การมีอยู่หรือการมีความเชื่อมโยงกับกองทัพ หรือกลุ่มกองกำลังติดอาวุธที่มีใช้กองกำลังของรัฐบาล
5.6	การปรากฏตัวแสดงที่เป็นบริษัทหรือกลุ่มพ่อค้าที่จะสามารถให้การสนับสนุนแก่กลุ่มคนที่จะก่ออาชญากรรมร้ายแรงเหล่านี้ในด้านต่างๆ อาทิ การจัดหาสินค้า บริการ หรือ การให้การสนับสนุนทางเทคนิคในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้ผู้ก่ออาชญากรรมร้ายแรง

	เหล่านี้คงอยู่ต่อไป
5.7	การมีตัวแสดงที่เป็นผู้ทรงอิทธิพล มีฐานะทางการเงินที่จะสามารถให้การสนับสนุนทั้งทางการเงินและการเมือง ตลอดจนในเรื่องอื่นใด
5.8	การมีผู้แสดงภายนอกไม่ว่าจะเป็นรัฐ องค์กรระหว่างประเทศในระดับภูมิภาคหรือระดับระหว่างประเทศ บริษัทเอกชน หรือกลุ่มอื่นใด ให้การสนับสนุนทางอาวุธทางการเงิน การฝึกอบรม การลำเลียงพล และการสนับสนุนอื่นๆ

6. การปราศจากปัจจัยที่ช่วยบรรเทาสถานการณ์

ตัวชี้วัด	
6.1	การปราศจากกระบวนการขับเคลื่อน ทรัพยากร พันธมิตร หรือปัจจัยอื่นใดที่จะก่อให้เกิดการเสริมสร้างศักยภาพของกลุ่มประชากรหรือปัจเจกบุคคลที่ได้รับการคุ้มครอง เพื่อให้คนเหล่านั้นสามารถปกป้อง/ป้องกันตนเองได้
6.2	การที่ไม่มีตัวแทนของภาคประชาสังคมที่เข้มแข็ง และมีการจัดองค์กรอย่างเป็นระบบ ตลอดจนการปราศจากซึ่งสื่อมวลชนระดับชาติที่เสรี เป็นอิสระ และมีความหลากหลาย
6.3	การที่ภาคประชาสังคมไม่สนใจหรือไม่ใส่ใจต่อประเด็นปัญหา หรือการที่สื่อต่างประเทศไม่ให้ความสนใจ
6.4	การปราศจากหรือการปรากฏบทบาทขององค์กรสหประชาชาติอย่างจำกัด รวมถึงการที่ไม่มีตัวแสดงอื่นๆ ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับระหว่างประเทศในพื้นที่ และสามารถเข้าถึงประชากรของประเทศที่เป็นปัญหานั้นได้
6.5	การที่รัฐมิได้เข้าเป็นสมาชิก หรือมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในองค์กรระดับภูมิภาค หรือองค์กรระหว่างประเทศที่กำหนดให้รัฐต้องปฏิบัติตามพันธกรณีในฐานะสมาชิก
6.6	การที่รัฐนั้นๆ ไม่มีปฏิสัมพันธ์ทั้งทางเศรษฐกิจ การเมือง และการติดต่อสมาคมกับรัฐหรือองค์กรระหว่างประเทศอื่นๆ
6.7	การที่รัฐให้ความร่วมมือกับกลไกด้านสิทธิมนุษยชน ทั้งในระดับภูมิภาค และระดับรัฐ

	อย่างจำกัด
6.8	การขาดแรงจูงใจ หรือขาดความเต็มใจของกลุ่มขัดแย้งที่จะเข้าสู่กระบวนการเจรจา การยอมผ่อนปรน และการยอมรับความช่วยเหลือจากประชาคมระหว่างประเทศ
6.9	การที่สมาชิกขององค์การสหประชาชาติหรือองค์กรระหว่างประเทศอื่นๆ ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับระหว่างประเทศไม่สนใจหรือไม่เต็มใจ ตลอดจนล้มเหลวที่จะให้การสนับสนุนให้รัฐที่เป็นปัญหานั้นสามารถแสดงความรับผิดชอบในการปกป้องคุ้มครองประชาชนของตนจากอาชญากรรมร้ายแรงดังกล่าว หรือการที่ทั้งองค์การสหประชาชาติและองค์กรระหว่างประเทศเหล่านั้น ไม่ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด เมื่อรัฐที่เป็นปัญหาได้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าไม่สามารถทำหน้าที่ดังกล่าวได้
6.10	การขาดการสนับสนุนจากรัฐใกล้เคียง/ประเทศเพื่อนบ้านในการทำหน้าที่ปกป้องประชาชนของตนที่ตกอยู่ในภาวะเสี่ยงอันตราย และต้องการที่פקพิงหลบภัย ด้วยการที่ประเทศเพื่อนบ้านปิดพรมแดน หรือผลักดันผู้อพยพเหล่านั้นกลับประเทศที่เป็นถิ่นพำนักเดิม
6.11	การปราศจากกลไกในการเตือนภัยล่วงหน้าซึ่งมีความสำคัญต่อการป้องกันมิให้เกิดอาชญากรรมร้ายแรงดังกล่าว

7. สถานการณ์ที่ส่งเสริมให้เกิดอาชญากรรมหรือการเตรียมการเพื่อนำไปสู่การลงมือก่ออาชญากรรม

ตัวชี้วัด	
7.1	การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือการประกาศใช้มาตรการด้านความมั่นคงซึ่งละเมิดต่อสิทธิขั้นพื้นฐานต่างๆ
7.2	การระงับ หรือการแทรกแซงในสถาบันสำคัญของประเทศหรือการใช้มาตรการต่างๆ ที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในดุลอำนาจระหว่างกลุ่มต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มาตรการที่นำไปสู่การขจัดตัวแทนของกลุ่มที่ได้รับความคุ้มครองมิให้มีส่วนร่วมในสังคม

7.3	การสร้างความเข้มแข็งให้กับหน่วยงานความมั่นคงด้วยการฝึกอบรม หรือการระดมสรรพกำลังเพื่อต่อต้านกลุ่มที่ได้รับความคุ้มครอง ป้างเอกบุคคล หรือประชากร
7.4	การจัดหาอาวุธยุทโธปกรณ์จำนวนมาก หรือวัตถุอันตรายใดที่สามารถก่อให้เกิดอันตรายร้ายแรงได้
7.5	การสร้างหรือการให้การสนับสนุนกลุ่มติดอาวุธอื่นๆ
7.6	การกำหนด/ออกมาตรการควบคุมอย่างเข้มงวดในการใช้ช่องทางติดต่อสื่อสารต่างๆ รวมทั้งการระงับการเข้าถึงช่องทางเหล่านั้น
7.7	การจับไล่หรือการปฏิเสธที่จะให้มีผู้แทนขององค์กรที่มีใช้รัฐบาล องค์กรระหว่างประเทศ สื่อมวลชน หรือผู้มีบทบาทอื่นๆ เข้ามาในประเทศ ตลอดจนการออกมาตรการจำกัดการเคลื่อนไหวและการให้บริการของกลุ่มดังกล่าวอย่างเข้มงวด
7.8	มีการละเมิดในสิทธิต่อชีวิต ต่อเสรีภาพ หรือความปลอดภัยของสมาชิกในกลุ่มที่ได้รับความคุ้มครอง หรือต่อกลุ่มป้างเอกบุคคล ประชากร ตลอดจนการออกมาตรการหรือกฎหมายที่มีผลกระทบหรือเจตนาให้เกิดการกีดกันต่อกลุ่มคนที่ได้รับการปกป้องเหล่านั้น
7.9	มีการเพิ่มมาตรการเข้มข้นในการใช้ความรุนแรงต่อสตรีและเด็ก รวมถึงการสร้างเงื่อนไขที่นำไปสู่การใช้ความรุนแรงทางเพศต่อกลุ่มดังกล่าวซึ่งรวมถึงการสร้างควมหวาดกลัว
7.10	การก่อให้เกิดการสภาวะที่เป็นภัยคุกคามต่อชีวิต ต่อการดำรงชีวิต หรือการบังคับส่งกลับ การเข้ายึดพื้นที่ การกีดกันแบ่งแยก การอพยพผู้คน รวมทั้งการบังคับให้โยกย้ายถิ่นฐาน หรือการถ่ายโอนลำเลียงกลุ่มคนที่ได้รับการคุ้มครอง ประชากร ป้างเอกบุคคลเข้าไปในค่าย ไปยังเขตชนบท แหล่งเสื่อมโทรม หรือสถานที่อื่นใดที่กำหนด
7.11	การทำลายหรือปล้นสะดมสินค้าที่มีความจำเป็น หรือการทำลายที่พำนักของกลุ่มที่ได้รับการคุ้มครอง ประชากร หรือป้างเอกบุคคล รวมทั้งการทำลายทรัพย์สินที่สะท้อนถึงอัตลักษณ์หรือมรดกทางศาสนาและวัฒนธรรม
7.12	มีการหมายหัวประชาชนและทรัพย์สินของคนเหล่านั้นโดยจำแนกตามกลุ่มที่เขาสังกัดหรือเป็นสมาชิก

7.13	การเพิ่มขึ้นของการทำให้ประเด็นเรื่องอัตลักษณ์ หรือเหตุการณ์ในอดีตที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความรุนแรงเป็นประเด็นทางการเมือง
7.14	การเพิ่มขึ้นของการใช้ถ้อยคำที่ยั่ว การโฆษณาชวนเชื่อที่รุนแรง หรือการใช้ถ้อยคำที่ก่อให้เกิดความเกลียดชัง (Hate Speech) ที่มุ่งไปยังกลุ่มคนที่ได้รับความคุ้มครอง (Protected Group) หรือต่อประชากร หรือต่อปัจเจกบุคคล

8. ปัจจัยที่เป็นตัวจุดชนวนให้เกิดการก่ออาชญากรรมร้ายแรง

ตัวชี้วัด	
8.1	การวางกองกำลังด้านความมั่นคง หรือการเริ่มใช้อาวุธอย่างทันทีทันใด
8.2	การที่ความขัดแย้งที่มีการปะทะและใช้อาวุธ หรือความตึงเครียดในประเทศเพื่อนบ้าน ขยายเข้ามาในประเทศ (Spill over)
8.3	มาตรการต่างๆ ที่ประชาคมระหว่างประเทศนำมาใช้ปฏิบัติถูกมองว่าเป็นภัยคุกคามต่ออธิปไตยของรัฐที่เป็นปัญหา
8.4	การเปลี่ยนแปลงรัฐบาลอย่างกะทันหันและไม่เป็นปกติ หรือการเปลี่ยนผ่านหรือเปลี่ยนแปลงอำนาจทางการเมืองของกลุ่มต่างๆ
8.5	การโจมตีที่มุ่งทำร้ายต่อชีวิต เสรีภาพ หรือความปลอดภัยของผู้นำ ของปัจเจกชนที่มีบทบาททางการเมือง หรือสมาชิกของกลุ่มต่อต้านหรือฝ่ายค้าน หรือมาตรการและปฏิบัติการการใช้ความรุนแรงอื่นใด ดังเช่นการใช้วิธีการชุมนุมโจมตีแบบผู้ก่อการร้าย ฯลฯ
8.6	เหตุการณ์หรือการแสดงท่าทีทางศาสนาที่ไม่อดทนอดกลั้นหรือการไม่ให้ความเคารพต่อศาสนาอื่นทั้งภายในและนอกเขตแดนของตน
8.7	การกระทำที่เป็นการยุยง ปลุกปั่น หรือโฆษณาชวนเชื่อให้เกิดความเกลียดชังต่อปัจเจกชนหรือกลุ่มบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง
8.8	การสำรวจสำมะโนประชากร การเลือกตั้ง หรือกิจกรรมนำร่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับกระบวนการข้างต้น อันจะก่อให้เกิดความไร้เสถียรภาพในกระบวนการหรือกิจกรรม

	เหล่านั้น
8.9	การเปลี่ยนแปลงอย่างกะทันหันที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศหรือภาวะการจ้างงานอย่างกว้างขวาง อาทิ การเกิดวิกฤติเศรษฐกิจ ภัยพิบัติทางธรรมชาติ หรือการเกิดโรคระบาดอย่างร้ายแรง
8.10	การค้นพบทรัพยากรธรรมชาติหรือการริเริ่มโครงการแปรรูปทรัพยากรธรรมชาติอันจะส่งผลร้ายแรงต่อชีวิต ความเป็นอยู่ การคงอยู่ของกลุ่มคนหรือประชากรที่เป็นพลเรือน
8.11	การมีงานเฉลิมฉลองเหตุการณ์อาชญากรรมในอดีต หรือการเฉลิมฉลองเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่มีการทำร้ายประชาชนหรือทำให้เกิดความหวาดกลัว ซึ่งการเฉลิมฉลองดังกล่าวจะยังเป็นการเติมเชื้อไฟลงไปในความตึงเครียดระหว่างกลุ่มต่างๆ อาทิ การยกย่องเชิดชูอาชญากรรมฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ในอดีต
8.12	การกระทำใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตรวจสอบและการแสดงความรับผิดชอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากการกระทำดังกล่าวถูกมองว่าเป็นการกระทำที่ไม่เป็นธรรม

ปัจจัยเสี่ยงเฉพาะ

9. ความตึงเครียดระหว่างกลุ่มหรือรูปแบบของการเลือกปฏิบัติต่อกลุ่มที่ได้รับความคุ้มครอง (Protected Group)

ตัวชี้วัด: ประเด็นการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์	
9.1	นโยบาย กฎหมาย และแนวปฏิบัติทั้งในอดีตและปัจจุบันที่มีลักษณะแบ่งแยก กีดกัน ต่อกลุ่มที่ได้รับความคุ้มครอง
9.2	การปฏิเสธไม่ยอมรับการมีอยู่ของกลุ่มที่ได้รับการปกป้อง หรือการไม่ยอมรับองค์ประกอบต่างๆ ที่ประกอบขึ้นเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มเหล่านี้
9.3	การมีประวัติของการก่ออาชญากรรมร้ายแรงต่อกลุ่มที่ได้รับการคุ้มครอง แต่การกระทำดังกล่าวมิได้รับการลงโทษ
9.4	ความตึงเครียดและความขัดแย้งอย่างรุนแรงทั้งในอดีตและปัจจุบันระหว่างรัฐและกลุ่ม

	ที่ได้รับการปกป้องในประเด็นต่างๆ อาทิ สิทธิและการเข้าถึงทรัพยากร ความแตกต่างทางสังคมและเศรษฐกิจ การไม่ได้มีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ ความมั่นคง การไม่สามารถแสดงอัตลักษณ์ของกลุ่มได้ หรือการมีมุมมองต่อกลุ่มที่เป็นเป้าหมายของอาชญากรรมร้ายแรง
9.5	ความตึงเครียดหรือความขัดแย้งอย่างรุนแรงทั้งในอดีตและปัจจุบันในส่วนที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบอื่นของกลุ่มอื่นๆ (ทั้งทางด้านการเมือง สังคม วัฒนธรรม สถาปัตยกรรม ฯลฯ) ที่อาจจะพัฒนาไปสู่การแบ่งแยกหรือกีดกันโดยจำแนกตามเชื้อชาติ สีผิว หรือศาสนา
9.6	การใช้กลไกในระดับชาติหรือความริเริ่มที่จะรับมือหรือจัดการกับความขัดแย้งหรือความตึงเครียดที่มีฐานมาจากประเด็นเรื่องอัตลักษณ์

10. สัญญาณที่แสดงถึงเจตนาที่จะทำลายบางส่วนหรือทั้งหมดของกลุ่มที่ได้รับความคุ้มครอง

ตัวชี้วัด: การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์	
10.1	เอกสารทางราชการ เอกสารทางการเมือง บันทึกของสื่อต่างๆ หรือเอกสารอื่นใดที่แสดงถึงเจตนาหรือการปลุกเร้าที่จะมุ่งทำลายกลุ่มที่ได้รับการปกป้องนั้นๆ หรือเป็นที่ปรากฏอย่างเป็นนัยยะสำคัญในลักษณะที่สื่อถึงการใช้อำนาจที่ปลุกเร้าให้มีการทำร้าย และทำลายกลุ่มที่เป็นเป้าหมายดังกล่าว
10.2	การมุ่งกำจัดสมาชิกของกลุ่มที่ได้รับการปกป้องอย่างค่อยเป็นค่อยไป หรืออย่างรวดเร็ว ซึ่งอาจจะมุ่งทำลายบางส่วนหรือทำลายทั้งกลุ่มให้หมดสิ้นไป
10.3	การกีดกันอย่างเป็นระบบและแพร่หลาย หรือการใช้ความรุนแรงอย่างเป็นระบบและแพร่หลายต่อชีวิต เสรีภาพ การทำร้ายทั้งทางกายภาพและทางจิตใจต่อกลุ่มที่ได้รับการคุ้มครอง แม้จะยังไม่ถึงขั้นที่ปฏิบัติการกำจัดให้สิ้นซากก็ตาม
10.4	การใช้มาตรการหรือนโยบายที่ส่งผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อสิทธิสตรีในการสืบสายชาติพันธุ์ หรือการใช้มาตรการในการแยกเด็กหรือโยกย้ายเด็กออกจากกลุ่มที่ได้รับการ

	คุ้มครอง
10.5	การใช้วิธีการหรือแนวปฏิบัติที่รุนแรงซึ่งส่งผลที่เป็นอันตรายและการกระทำอันไร้มนุษยธรรม หรือปฏิบัติต่อกลุ่มผู้ที่ได้รับความคุ้มครองเสมือนหนึ่งว่า เขาเหล่านั้นมิใช่มนุษย์ โดยมีเจตนาที่จะทำให้เกิดความละอาย ความหวาดกลัว หรือความตระหนกต่อกลุ่มดังกล่าว หรือการกระทำที่สื่อเจตนาว่าต้องการเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์ของคนเหล่านั้น
10.6	การใช้วิธีการที่มีความรุนแรงซึ่งส่งผลเสียหาย หรือวิธีการที่ละเมิดต่อกฎหมายระหว่างประเทศ เช่นการใช้อาวุธบางชนิดที่ต้องห้ามต่อกลุ่มที่ได้รับความคุ้มครอง
10.7	การแสดงความชื่นชมยินดีในที่สาธารณะถึงการที่สามารถควบคุม การคงอยู่ของกลุ่มที่ได้รับการคุ้มครองนี้ได้
10.8	การจู่โจมและโจมตี หรือการทำลายล้างบ้านเรือน ไร่นา ธุรกิจ ตลอดจนการดำรงชีวิตของกลุ่มที่ได้รับความคุ้มครอง และ/หรือการทำลายสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมและทรัพย์สินของกลุ่มดังกล่าว

11. สัญญาของการ โจมตีอย่างเป็นระบบและแพร่หลายต่อกลุ่มประชากรที่เป็นพลเรือน

ตัวชี้วัด: อาชญากรรมต่อมวลมนุษยชาติ	
11.1	มีสัญญาบ่งชี้ถึงรูปแบบของการใช้ความรุนแรงต่อประชากรที่เป็นพลเรือน หรือต่อสมาชิกของกลุ่มเฉพาะ รวมถึงการใช้ความรุนแรงต่อการดำรงชีวิต ทรัพย์สิน สัญลักษณ์ทางศาสนา และวัฒนธรรมของกลุ่มคนเหล่านั้น
11.2	มีการเพิ่มจำนวนเป้าหมายที่จะใช้มาตรการรุนแรงในการจัดการ ทั้งในกลุ่มพลเรือน ทั้งในขอบเขตทางภูมิศาสตร์ และทั้งในระดับความรุนแรงที่เพิ่มสูงขึ้นในปฏิบัติการต่อประชากรที่เป็นพลเรือน
11.3	มีการเพิ่มระดับการจัดการและการประสานงานเพื่อใช้มาตรการที่รุนแรง ใช้อาวุธปราบปรามต่อกลุ่มประชากรที่เป็นพลเรือน
11.4	การใช้สื่อหรือเครื่องมืออื่นๆ ในการปลุกระดม ยุยงให้ใช้ความรุนแรง

11.5	การมีสัญญาณบ่งชี้ถึงการเตรียมการ การวางแผน และการมีนโยบายที่จะโจมตีกลุ่มประชากรที่เป็นพลเรือน
11.6	การจัดตั้งโครงสร้างทางการเมืองและทางทหารที่มีจุดประสงค์เพื่อใช้ความรุนแรงในการปราบปราม
11.7	การเข้าถึงหรือการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยยะสำคัญของการใช้ทรัพยากรทั้งของภาครัฐและเอกชนในการปฏิบัติการทางทหาร หรือในการปฏิบัติการที่เป็นปฏิปักษ์ อาทิ การจัดหาอาวุธยุทโธปกรณ์จำนวนมหาศาล หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถก่อให้เกิดอันตรายอย่างแสนสาหัส หรืออันตรายถึงชีวิต
11.8	การปรากฏสัญญาณของการเพิ่มขึ้น หรือการพัฒนาวิธีการหรือเครื่องมือในการใช้ความรุนแรงในลักษณะที่ทำให้ไม่สามารถจำแนกหรือแยกแยะเป้าหมายที่เป็นทหารหรือพลเรือนออกจากกันได้ หรือเครื่องมือที่สามารถก่อให้เกิดการทำลายล้างชีวิตมนุษย์จำนวนมหาศาล หรือการทำให้ชุมชนอ่อนแอลง หรือการสังหารหมู่คนในชุมชนนั้น

12. การมีสัญญาณที่บ่งชี้ถึงการวางแผนหรือนโยบายที่จะมุ่งโจมตีประชากรที่เป็นพลเรือนกลุ่มต่างๆ

ตัวชี้วัด: อาชญากรรมต่อมวลมนุษยชาติ	
12.1	เอกสารทางการเมือง เอกสารทางการเมือง บันทึกของสื่อในรูปแบบต่างๆ หรือเอกสารอื่นใดที่แสดงถึงนโยบายของรัฐที่มีการวางแผนในการปราบปรามประชาชนที่เป็นพลเรือน หรือการมุ่งโจมตีกลุ่มที่ได้รับความคุ้มครองอย่างชัดเจนและอ้างอิงได้
12.2	การใช้มาตรการด้านความมั่นคงที่เลือกปฏิบัติต่อกลุ่มคนที่มีความแตกต่างกันในหมู่ประชากรที่เป็นพลเรือน
12.3	การใช้มาตรการที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของประชากรโดยรวมในแง่ของชาติพันธุ์ ศาสนา สีผิว และอุดมการณ์ทางการเมือง อาทิ การขีดเส้นแบ่งทางภูมิศาสตร์

12.4	การจัดตั้งสถาบันหรือหน่วยงานทางการเมืองและทางทหารที่เป็นอิสระ หรือการจัดตั้งองค์กร เครือข่ายของกลุ่มผู้ที่จะสามารถก่ออาชญากรรมร้ายแรง ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีชาติพันธุ์ ศาสนา เชื้อชาติ ลีลา และอุดมการณ์ทางการเมืองเฉพาะตัว
12.5	การเตรียมการและการใช้ทรัพยากรทั้งของภาครัฐและเอกชนไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรทางทหาร หรือทรัพยากรประเภทอื่นๆ
12.6	การเข้าถึงและการใช้อาวุธหรืออุดมการณ์อื่นใดที่ไม่สามารถจัดหาได้ภายในประเทศ
12.7	การเตรียมการหรือการระดมกองกำลังขนาดใหญ่เพื่อปราบปรามประชากรที่เป็นพลเรือน
12.8	การอำนวยความสะดวกหรือการยุยงให้มีการใช้ความรุนแรงต่อประชากรที่เป็นพลเรือนหรือกลุ่มที่ได้รับการปกป้อง หรือการอดทนอดกลั้นต่อการกระทำความผิดกล่าวตลอดจนมีเจตนาที่จะไม่ดำเนินการใดๆ เพื่อยุติความรุนแรงหรือยุติการยุยงดังกล่าวโดยมุ่งประสงค์ให้มีการใช้ความรุนแรงมากขึ้น
12.9	การใช้ความรุนแรงอย่างเป็นระบบและแพร่หลายต่อประชากรที่เป็นพลเรือนหรือกลุ่มที่ได้รับการคุ้มครอง ไม่ว่าจะเป็นการมุ่งทำลายชีวิต ความเป็นอยู่ ทรัพย์สิน หรืออัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของคนเหล่านี้
12.10	การที่หน่วยงานของรัฐหรือผู้มีอำนาจทางการเมืองและทหารในระดับสูงมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการที่ใช้ความรุนแรง

13. ภัยคุกคามอย่างร้ายแรงต่อกลุ่มบุคคลที่ได้รับการคุ้มครองภายใต้กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ

ตัวชี้วัด: อาชญากรรมสงคราม	
13.1	ความแตกแยกของกลุ่มขัดแย้ง หรือการสลายตัวหรือการปราศจากสายการบังคับบัญชาที่ชัดเจนในกลุ่มขัดแย้งแต่ละฝ่าย
13.2	การขาดความไว้วางใจระหว่างกลุ่มที่เป็นคู่ขัดแย้ง อันเป็นผลมาจากการที่คู่ขัดแย้งมี

	ประวัติของการละเมิดพันธสัญญาหรือข้อตกลงในอดีต
13.3	การที่คู่กรณีในความขัดแย้งเริ่มมีความโน้มเอียงไปใช้อุณหภูมิอย่างสุดโต่ง
13.4	การส่งเสริมให้มีการใช้เชื้อชาติหรือศาสนาเป็นตัวชี้วัดความจงรักภักดีต่อรัฐหรือต่อคู่กรณีในความขัดแย้ง
13.5	การมีพฤติกรรมในลักษณะที่ทำให้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งของประชากรหรือกลุ่มที่เป็นศัตรูเสียศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือการกระทำที่แสดงถึงการไม่ให้ความเคารพต่อศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี คุณค่า ค่านิยมหรือสถาบัน และวัตถุอื่นใดที่คนกลุ่มดังกล่าวนับถือและให้ความเคารพ
13.6	การใช้มาตรการที่ส่งผลกระทบต่อการละเมิดสิทธิอย่างร้ายแรงต่อกลุ่มผู้ที่ได้รับความคุ้มครองภายใต้กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ รวมทั้งการใช้มาตรการดังกล่าวต่อกลุ่มที่เป็นพันธมิตร หรือถูกมองว่าเป็นพันธมิตรกับฝ่ายต่อต้าน แม้กลุ่มดังกล่าวจะมิได้มีส่วนร่วมในการแสดงความเป็นศัตรูก็ตาม
13.7	การปรากฏหลักฐานของการวางแผนหรือการเตรียมการที่แสดงถึงการข่มขู่คุกคามที่จะใช้ความรุนแรง หรือพฤติกรรมและวาทกรรมที่แสดงถึงการใช้กำลังหรือความรุนแรงต่อผู้ที่ได้รับการคุ้มครองภายใต้กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ อันได้แก่ มาตรการในการสร้างความหวาดกลัว การข่มขู่คุกคาม การใช้กำลังทหาร การทำลายขวัญกำลังใจ รวมถึงการโยกย้ายถิ่นฐานเพื่อนำไปสู่การใช้ความรุนแรงในระดับที่มากขึ้น
13.8	การปรากฏหลักฐานว่ามีการกระทำหรือพฤติกรรมในลักษณะของการขัดขวางหรือเข้าแทรกแซงการเข้าถึงหรือการนำส่งอุปกรณ์ อาหาร สิ่งอำนวยความสะดวก วัสดุ หรืออุปกรณ์ทางการแพทย์ หรือการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมอื่นใดที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีพของประชาชนที่ได้รับการคุ้มครองภายใต้กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ
13.9	การปรากฏหลักฐานของการเตรียมการทางด้านบุคลากรและการลำเลียงพลเพื่อให้เกิดการเคลื่อนย้าย ขนย้าย หรือจำกัดการเคลื่อนย้ายของประชาชนจำนวนมาก หรือการเตรียมการ/การดำเนินการทดลองทางการแพทย์

13.10	การปรากฏหลักฐานของการกระทำที่เกี่ยวกับการวางแผน การพัฒนา การผลิต การจัดหา การจัดเก็บอาวุธยุทโธปกรณ์ หรือพฤติกรรมที่แสดงถึงการขู่ที่จะใช้อาวุธหรือวัสดุอื่นใดที่มีคุณสมบัติที่จะก่อให้เกิดการบาดเจ็บหรือทำอันตรายต่อประชาชนอย่างร้ายแรง หรือส่งผลกระทบอย่างกว้างขวางร้ายแรงในระยะยาวต่อสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ
13.11	การปฏิเสธที่จะไม่ให้มีการตรวจสอบข้อกล่าวหาของพฤติกรรมดังที่ปรากฏในข้อ 13.10 โดยหน่วยงานอิสระที่มีความสามารถ หรือการปฏิเสธที่จะหยุดการกระทำดังกล่าว
13.12	การปฏิเสธและไม่ยอมรับว่ามีการกักกัน กักขัง หรือมีสถานที่กักกัน หรือปฏิเสธไม่อนุญาตให้ผู้แทนขององค์การสหประชาชาติเข้าตรวจสอบสถานกักกันดังกล่าว
13.13	การออกกฎหมายหรือกฎหมายเกี่ยวกับการเข้าปะทะหรือการใช้กำลังที่อนุญาตให้มีการใช้กำลังโดยไม่แยกแยะ หรือการไม่ลงมือปฏิบัติการใดๆ ที่จะหลีกเลี่ยงความรุนแรง และในสัดส่วนที่ไม่เหมาะสม ที่มีให้มีการโจมตี หรือ มีการปฏิบัติการทางทหารในลักษณะดังกล่าวในพื้นที่ที่มีประชาชนหนาแน่น หรือมุ่งโจมตีต่อเป้าหมายที่มีใช้เป้าหมายทางทหาร
13.14	การเพิ่มขึ้นของปริมาณการโจมตี หรือปฏิบัติการทางทหาร/การใช้กำลังดังที่ระบุใน 13.13
13.15	การใช้วิธีการในการทำสงครามที่เป็นการละเมิดกฎหมายระหว่างประเทศ หรือที่แสดงถึงการอำพราง ลวงตา อาทิจ การใช้ประโยชน์จากสัญลักษณ์/เครื่องหมายของบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านมนุษยธรรมหรือบุคลากรที่ทำหน้าที่รักษาสันติภาพ หรือการไม่ยอมใส่เครื่องหมายหรือไม่ยอมแสดงสัญลักษณ์ว่าเป็นหน่วยปฏิบัติการจู่โจมเพื่ออำพรางตนว่าเป็นพลเรือน มิใช่ฝ่ายทหาร เป็นต้น
13.16	การใช้การขู่คุกคาม การเข้ายึดครอง การบังคับยึด การปล้น หรือการเจตนาทำลายล้างหรือทำลายทรัพย์สิน หรือวัตถุอื่นใดที่แสดงถึงหรือเป็นส่วนหนึ่งของอัตลักษณ์ทางสังคม วัฒนธรรม หรือศาสนาของกลุ่มคนที่ได้รับความคุ้มครองภายใต้กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ

13.17	การข่มขู่หรือการออกคำสั่งในการทำสงครามโดยไม่มีการประนีประนอม หรือคำสั่งที่มีเจตนาชัดเจนว่าสงครามดังกล่าวจะไม่ทำให้มีผู้รอดชีวิตจากการโจมตี
13.18	ปฏิบัติการที่เป็นการละเมิดกฎหมายหรือมาตรการอื่นใดที่จะจำกัดการให้ความคุ้มครองปกป้องสิทธิในการมีชีวิต หรือการคงอยู่ซึ่งได้รับการคุ้มครองจากกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ ซึ่งรวมถึงการปฏิเสธไม่ยอมรับกฎหมายดังกล่าวด้วย

14. ภัยคุกคามร้ายแรงต่อปฏิบัติการด้านมนุษยธรรมและปฏิบัติการรักษาสันติภาพ

ตัวชี้วัด: อาชญากรรมสงคราม	
14.1	การมองว่าการปฏิบัติการของหน่วยงานรักษาสันติภาพหรือหน่วยงานด้านมนุษยธรรมเป็นการแทรกแซงทางการเมืองและไม่วางตัวเป็นกลาง หรือการมองว่าประชาคมระหว่างประเทศ องค์การระหว่างประเทศ ทั้งส่วนภูมิภาค นานาชาติ หรือองค์การในระดับชาติ หรือหน่วยงานอื่นใดที่ให้การสนับสนุนหรือมีส่วนร่วมในปฏิบัติการด้านมนุษยธรรมและรักษาสันติภาพเป็นการเข้าแทรกแซงทางการเมืองและไม่เป็นธรรม
14.2	การเพิ่มขึ้นของความขัดแย้งที่มีฐานมาจากความขัดแย้งทางอัตลักษณ์และมองว่าปฏิบัติการด้านมนุษยธรรมและปฏิบัติการรักษาสันติภาพนั้นเป็นฝ่ายเดียวกับฝ่ายตรงข้าม หรือมองว่าปฏิบัติการเหล่านั้นเป็นอุปสรรคต่อแผนการในการกำจัด โยกย้าย ตลอดจนการทำให้คนกลุ่มที่ได้รับการคุ้มครองกลายเป็นประเด็นที่ไม่สำคัญ
14.3	การเพิ่มระดับความเข้มข้นของความขัดแย้ง และการขาดแคลนทรัพยากรที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต
14.4	การแตกแยกของกลุ่มในความขัดแย้ง หรือการปราศจากสายการบังคับบัญชาที่ชัดเจนภายในกลุ่ม
14.5	การเข้าแทรกแซง การจำกัด หรือการห้ามมิให้มีการเข้าถึงปฏิบัติการและบุคลากรที่ทำหน้าที่ด้านมนุษยธรรมและการรักษาสันติภาพ
14.6	การทำลายหลักฐานหรือการเคลื่อนย้ายป้ายหรือสัญลักษณ์ที่ระบุตัวตนของกลุ่มบุคคล ที่ได้รับความคุ้มครอง หรือที่แสดงที่ตั้งของปฏิบัติการรักษาสันติภาพและหน่วยงาน

	ด้านมนุษยธรรม หรือหน่วยงานใดที่ให้การสนับสนุนปฏิบัติการดังกล่าว
14.7	กรณีการใช้ธงหยุดยิงอย่างไม่เหมาะสม หรือการใช้ธงหรือสัญลักษณ์ทางทหารหรือรูปแบบของสหประชาชาติ ตลอดจนการใช้ตราสัญลักษณ์ของอนุสัญญาเจนีวาอย่างไม่เหมาะสม
14.8	การโจมตีสถานที่ใกล้เคียงกับการปฏิบัติการด้านมนุษยธรรมหรือกองกำลังปฏิบัติการรักษาสันติภาพ ตลอดจนบุคลากรของหน่วยงานดังกล่าว หรือการโจมตีเส้นทางที่ปฏิบัติการเหล่านั้นต้องใช้ในการดำเนินกิจกรรมดังกล่าว
14.9	การปรากฏาพทรรรมหรือหลักฐานของการวางแผน ที่แสดงถึงการขู่คุกคามหรือการนำไปสู่การขู่คุกคาม หรือการเินเฉยต่อการใช้ความรุนแรงต่อบุคลากรหรือปฏิบัติการด้านมนุษยธรรม หรือปฏิบัติการรักษาสันติภาพ
14.10	การไม่ให้ความเคารพ การขู่คุกคาม หรือการเพิ่มการโจมตีวัตถุ ทรัพย์สิน หรือบุคคลที่ใช้ตราสัญลักษณ์ของอนุสัญญาเจนีวา หรือต่อปฏิบัติการรักษาสันติภาพและมนุษยธรรมอื่นใด